

doğada bu ay



Turunçgiller Çeşit Çeşit

Kışın en çok yediğimiz meyvelerin başında portakal ve mandalina gelir. Bu meyveler birer C vitamini deposudur. Peki, bu yararlı meyveleri yeterince tanıyor musunuz?

Turunç, portakal, mandalina, greylort, limon ve benzeri bitkilere narenciye ya da turunçgil denir. Turunçgiller tropikal iklim kuşağında yer alan bölgelerde yetişir, ancak ılıman iklime sahip bölgelerde yaşayabilen çeşitleri de vardır. Soğuğa ve kuraklığa karşı çok dayanıksız olan turunçgiller, yapraklarının tümünü aynı dönemde dökmediklerinden yıl boyu yeşil

kalırlar. Koyu yeşil yaprakları, beyaz ya da pembe renkli çiçekleri vardır. Çiçeklerinin kokusu dünyanın en sevilen kokuları arasında yer alır. Turunçgillerde çiçeklerin tozlaşmasını arılar ve diğer böcekler sağlar. Bu nedenle turunçgil yetiştiricileri bahçelerine arı kovanları da yerleştirirler. Bir ağaç binlerce çiçek verebilir, ancak bunların çok azından meyve gelişir.



Portakallar tatlı ve ekşi olarak iki gruba ayrılır. Kan portakalı, şeker portakalı ve yaz portakalı Türkiye’de yetişen en tatlı portakal çeşitleridir. Ülkemizde en çok vaşington portakalı yetiştirilir.

Turunçgillerin çiçeklerinde, yapraklarında ve meyvelerinde çok güçlü kokulara sahip uçucu yağlar bulunur. Bu yağlardan kozmetik, ilaç ve gıda sanayinde yararlanılır.

Pek çok çeşidi olan limonun tadı ekşidir. Ülkemizde enterdonat, misket limonu, lamas, karalimon, kütdiken, lisbon, meyer, yediveren ve kıbrıs gibi çok sayıda limon çeşidi yetiştirilir.





Thinkstock

Mandalinanın farklı tat ve kokulara sahip pek çok çeşidi vardır. Bunların bir kısmı (fremont, ankor, arrufatina, klemantin, okitso, marisol ve robinson gibi) ülkemizde de yetiştirilir.

Greyfurtun beyaz kısımları yenildiğinde ağızda acı bir tat kalır. Bu nedenle çoğunlukla suyu içilir. Greyfurtun da Star Ruby, White Marsh gibi farklı çeşitleri ülkemizde yetiştirilir.



Thinkstock

Turunçgil Bahçelerinde Hasat

Turunçgil bahçelerinde ocak ve şubat aylarında meyve hasadı yapılır. Bu dönemde meyvelerin ağırlığından dalların kırılmaması için önlemler alınır. Meyvelerin soğuktan donmasını önlemek amacıyla bahçelere ısıtma sistemleri kurulur. Şubat ayında da meyveleri toplanmış olan ağaçlar budanmaya başlanır.

Bunlar da çok sık rastlamadığımız bazı turunçgil çeşitleri.



Thinkstock

Kumkuat



Visual Photos

Sitron

Turunçgiller, tüm dünyaya Hindistan ve Çin'den yayılmış. Bu ülkelerden ilk olarak Portekiz'e gelen tatlı portakal, buradan Avrupa'ya ve ülkemize kadar ulaşmış. Meyvenin Türkçedeki adı Portekiz'in Fransızca karşılığı olan Portugal sözcüğünden gelir.

Burcu Meltem Arık
Kaynaklar

<http://users.kymp.net/citruspages/home.html>

Pierre Laszlo, *Citrus: A History*, The University of Chicago Press, 2008